

Sikap Pelajar Aliran Perdana terhadap Pelajar Berkeperluan Khas

Attitudes of Mainstream Students towards Peers with Disability

Nur Adillah binti Md Abdul Hamid
Suziyani Mohamed

Pusat Kajian Pendidikan & Kesejahteraan Komuniti
Fakulti Pendidikan
Universiti Kebangsaan Malaysia

Correspondence: suziyani@ukm.edu.my

ABSTRAK

Setiap pelajar perlu mempunyai kualiti disiplin ilmu yang relevan, akhlak dan penetapan minda yang sesuai, tingkah laku dan beradab untuk memajukan diri bagi membolehkan mereka memberikan sumbangan kepada keharmonian dan kemajuan keluarga, masyarakat, negara dan komuniti global. Oleh itu, sikap dan persepsi terhadap rakan sebaya mempunyai kebergantungan yang tinggi dalam penglibatan sosial terutamanya terhadap pelajar berkeperluan khas. Kajian ini bertujuan untuk mengenal pasti sikap positif dan sikap negatif pelajar aliran perdana terhadap pelajar berkeperluan khas. Kajian ini juga dijalankan untuk mengenal pasti persepsi pelajar aliran perdana terhadap pelajar berkeperluan khas. Kajian berbentuk tinjauan dijalankan dan sampel kajian terdiri daripada 30 orang pelajar aliran perdana iaitu pelajar Tingkatan 1, 2 dan 4. Pengumpulan data dibuat melalui borang soal selidik yang mempunyai 25 item menggunakan pengukuran berskala likert.

Kata kunci: sikap, persepsi, pelajar aliran perdana, pelajar berkeperluan khas, persekitaran pendidikan

ABSTRACT

Every student are acquired to have relevant quality of discipline, attitude and proper mindset behaviour to move forward in order for them to contribute to the harmony and betterment of the family, society, country and community. Therefore, attitude and perception towards peers are depending on the social involvement especially in special needs students. The aim of the study is to recognise positive attitudes and negative attitudes of mainstream students towards special needs student. This study is also conducted to identify mainstream students' perception towards special needs student. 30 mainstream students from Form 1,2 and 4 were involved in completing the survey. The collection of the data was through survey form consisted of 25 items by using likert scale measurement.

Keywords: attitude, perception, mainstream students, special needs student

1. Pengenalan

Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) mengamalkan prinsip Pendemokrasian Pendidikan dalam merancang pendidikan untuk semua golongan kanak-kanak. Dato' Seri Mohd Najib Tun Abdul Razak, bekas Perdana Menteri Malaysia ke-5 pernah menegaskan bahawa pendidikan amat penting untuk pembangunan pesat negara kita. Pendidikan telah

melengkapkan rakyat dengan pengetahuan, kemahiran, dan kecekapan yang memacu pertumbuhan dan membawa kemakmuran kepada negara. Tanpa mengira kaum, latar belakang, status ekonomi dan kecacatan, semua kanak-kanak mempunyai hak untuk mendapat akses kepada pendidikan termasuk kanak-kanak berkeperluan khas.

KPM melaksanakan pendidikan khas di Sekolah Khas, Program Pendidikan Khas Integrasi (PPKI) dan Program Pendidikan Inklusif (PPI) di sekolah kerajaan atau bantuan kerajaan pada pelbagai peringkat iaitu prasekolah, rendah, menengah dan selepas menengah. Konsep ini jelas menunjukkan bahawa semua pihak dari peringkat sekolah hingga ke komuniti sentiasa bersama-sama dengan pelajar berkeperluan khas. Kita sedia maklum bahawa sekolah merupakan institusi yang menjadi tempat dimana proses perkembangan psikologi dan sosial kanak-kanak berlaku. Melalui pelbagai aktiviti di sekolah, kanak-kanak didorong untuk membina kemahiran komunikasi, berinteraksi, menjaga diri, literasi asas, seni dan kecerdasan emosi (Sufean Hussin, 2014). Sekolah menjadi tempat titik permulaan perkembangan hidup yang positif dan baik untuk kanak-kanak. Oleh itu, sikap dan hubungan interpersonal diantara pelajar aliran perdana dan pelajar berkeperluan khas perlu dititik beratkan. Suresh (2011) menyatakan bahawa sikap dan tingkah laku seseorang kanak-kanak dalam pembelajaran di sekolah mempunyai kebergantungan yang tinggi pada sokongan daripada persekitaran keluarganya. Perkara ini menjadi tunjang utama dalam mewujudkan persekitaran yang harmoni dan menjadi asas moral yang kukuh bagi setiap pelajar tanpa mengira keupayaan atau ketidakupayaan mereka. Impaknya, pelajar akan menjadi pelajar yang berakhlak dan berilmu dan sentiasa bersedia untuk menceburi pasaran kerja dan menghadapi kepelbagaian dan cabaran pada masa akan datang.

Sehubungan dengan itu, kajian ini perlu dijalankan untuk mengenal pasti sikap pelajar aliran perdana terhadap pelajar berkeperluan khas. Seterusnya, kajian ini juga dijalankan untuk mengenal pasti persepsi pelajar aliran perdana terhadap pelajar berkeperluan khas dan hubungan antara persepsi dengan sikap yang ditunjukkan. Bab 1 ini menjelaskan mengenai keseluruhan kajian yang akan dijalankan termasuklah latar belakang kajian, pernyataan masalah, tujuan kajian, objektif kajian, hipotesis kajian, kerangka konseptual, dan sebagainya.

2. Sorotan Literatur

Arus globalisasi bergerak dengan begitu pantas pada masa kini. Peredaran masa membawa kepada perubahan cabaran dalam sistem persekolahan terutama sekali dalam kalangan pelajar. Perkara ini memfokuskan kepada pelajar berkeperluan khas. Pelajar berkeperluan khas sering dikaitkan dengan hubungan sosial dan interpersonal dengan rakan sebaya. Pelbagai cabaran yang perlu mereka tempuhi untuk mengikuti pembelajaran bersama-sama dengan pelajar aliran perdana yang lain. Selain guru, pelajar aliran perdana atau rakan sebaya menjadi pendorong kepada pelajar berkeperluan khas untuk mendapatkan pendidikan yang baik dan sempurna. Sikap pelajar aliran perdana terhadap pelajar berkeperluan khas menjadi medan utama untuk mewujudkan persekitaran yang positif. Sikap negatif dalam kalangan pelajar aliran perdana menjadi penghalang untuk meningkatkan penglibatan sosial bersama dengan pelajar berkeperluan khas (Azzahrah Anuar, 2013). Sekiranya pelajar aliran perdana bersikap negatif terhadap pelajar berkeperluan khas, perkara ini akan membuatkan mereka kurang keyakinan diri, rasa terasing dan disisihkan.

Kajian-kajian lepas banyak menunjukkan tentang sikap masyarakat terhadap individu berkeperluan khas. Ayala Gonen dan Keren Grinberg (2016) dalam kajian mereka menyatakan tentang keperluan untuk mengukuhkan imej pelajar dan menggalakkan pelajar untuk berkawan dengan pelajar masalah pembelajaran serta bersosial dengan pelajar masalah pembelajaran. Janet A. Levey dalam kajian "Sikap Pelajar Fakulti Kejururawatan Terhadap

Pelajar Kejururawatan Berkeperluan Khas” menunjukkan bahawa pelajar fakulti perubatan mempunyai sikap yang lebih positif terhadap pelajar kejururawatan yang berkeperluan khas, berbanding fakulti lain yang kurang pendedahan terhadap individu berkeperluan khas seterusnya menunjukkan sikap negatif yang ketara. Kajian sama yang dijalankan oleh Jessica et.al. menunjukkan bahawa walaupun pelajar kolej dan universiti mempunyai sikap positif terhadap pelajar berkeperluan khas, mereka cenderung untuk menunjukkan sikap-sikap negatif terhadap pelajar yang mengalami masalah mental dan masalah pembelajaran berbanding pelajar yang mempunyai masalah kecacatan fizikal.

Perasaan, kepercayaan dan sikap individu terhadap orang kurang upaya mempengaruhi kesediaan mereka dalam penglibatan sosial seperti berkawan di tempat kerja, menjalinkan hubungan istimewa dengan individu berkeperluan khas (Azzahrah Anuar, 2013). Amira Van Loan (2013) menyatakan bahawa antara sebab utama dalam peningkatan hak individu berkeperluan khas ialah wujudnya stigma terhadap individu berkeperluan khas dan perkara ini mewujudkan sikap negatif yang ditunjukkan oleh masyarakat sekeliling. Sebagai contoh, masalah pengangguran dalam kalangan individu berkeperluan khas menunjukkan perempuan lebih ramai daripada lelaki kerana kebanyakan keluarga tidak memberi peluang anak perempuan yang berkeperluan khas bekerja berbanding anak lelaki (Rousso, 2003).

Dapatan kajian yang dijalankan oleh Stacey Blacman (2016) menunjukkan bahawa hubungan sosial dengan rakan sebaya yang berkeperluan khas memainkan peranan penting dalam menunjukkan sikap terhadap rakan-rakan berkeperluan khas yang lain. Daripada 16 orang guru yang ditemuramah, 10 daripadanya menyatakan bahawa mereka mudah menerima pelajar yang mempunyai masalah pembelajaran dan selebihnya sukar dalam penerimaan pelajar berkeperluan khas didalam kelas mereka (Hasan Avcioglu, 2016).

Selain itu, Raquel Suria-Martinez (2011) mendapati bahawa sikap pelajar terhadap pelajar berkeperluan khas bergantung kepada tahap kursus dan formatif mereka. Pelajar universiti menunjukkan sikap yang lebih positif daripada pelajar sekolah menengah. Hal ini demikian kerana, pelajar yang lebih banyak berinteraksi dengan pelajar berkeperluan khas menunjukkan tahap kesedaran yang tinggi mengenai kecacatan yang dialami orlah rakan mereka.

Kajian-kajian lepas jelas menunjukkan bahawa perkara ini perlu dilihat dengan lebih serius dalam menangani isu sikap terhadap pelajar berkeperluan khas ini. Usaha kerajaan dalam PPPM 2015-2025 (Pengajian Tinggi) untuk mentransformasikan sistem pendidikan perlu dititikberatkan. Hal ini demikian untuk melahirkan pelajar yang seimbang dari segi ilmu dan akhlak. Oleh itu, kajian ini dijalankan untuk mengenal pasti sikap pelajar aliran perdana terhadap pelajar berkeperluan khas. Hal ini demikian kerana kajian-kajian lepas kebanyakannya berkaitan dengan sikap guru dan sikap pelajar kolej atau universiti tetapi masih kurang dijalankan dalam kalangan pelajar aliran perdana.

3. Metodologi

Rekabentuk kajian ini adalah kajian berbentuk tinjauan untuk mengenalpasti sikap dan persepsi pelajar aliran perdana terhadap pelajar berkeperluan khas. Sehubungan dengan itu, pengumpulan data dibuat melalui borang soal-selidik dengan menggunakan pendekatan kaedah kuantitatif. Rekabentuk ini bertepatan dengan kajian yang dijalankan kerana mampu menerangkan fenomena yang sedang berlaku dan ianya digunakan bagi tujuan penyelidikan pendidikan. Menurut Fraenkel dan Wallen (2006), melalui kajian tinjauan, pengkaji dapat merumuskan ciri-ciri individu atau kumpulan (mengenai kebolehan, keutamaan, tingkah laku dan sebagainya) atau persekitaran fizikal (seperti sekolah dan sebagainya).

Kajian dijalankan di sebuah sekolah menengah yang mempunyai program PPKI di Daerah Muar. Lokasi kajian ini dipilih kerana memudahkan pengkaji untuk menjalankan

kajian dengan kos yang lebih rendah dan masa yang terhad. Di samping itu, lokasi yang dipilih ini sudah dapat memenuhi faktor-faktor demografi yang diperlukan oleh pengkaji dalam kajian ini.

Saiz sampel dalam kajian ini adalah seramai 30 orang pelajar aliran perdana di sekolah menengah di kawasan Daerah Muar, Johor. Sampel kajian dipilih secara rawak dimana pengkaji mengambil 30 orang pelajar daripada setiap kelas daripada Tingkatan 1, 2 dan 4. Saiz sampel dalam kajian ini memenuhi piawaian formula dan jadual penentuan saiz sampel sepertimana yang dicadangkan oleh Krejcie dan Morgan dalam Gar dan Airasian (2000) iaitu panduan berasaskan 95% pada aras keyakinan iaitu bagi saiz populasi yang tidak melebihi 100, data mestilah dipungut daripada semua sampel.

Kajian ini menggunakan soal-selidik sebagai instrumen utama untuk mendapatkan maklumat mengenai sikap dan persepsi pelajar aliran perdana terhadap pelajar berkeperluan khas. Soal-selidik yang digunakan diadaptasi daripada kajian Abiola Olaleye et al. (2012) iaitu *Attitudes of Students Towards Peers with Disability in an Inclusive School in Nigeria*. Menurut Mohd Majid (1994), soal-selidik lebih praktikal dan berkesan digunakan terutamanya dalam populasi yang besar. Creswell (2005) pula menyatakan bahawa soal-selidik adalah borang yang digunakan dalam rekabentuk kajian tinjauan yang melibatkan peserta kajian untuk melengkapkan dan mengembalikan borang tersebut kepada penyelidik. Peserta kajian akan memilih jawapan kepada soalan-soalan yang dikemukakan yang lazimnya dilengkapi dengan maklumat demografi.

Soal selidik terdiri daripada tiga bahagian utama iaitu; Bahagian A: Demografi Responden, Bahagian B: Sikap Pelajar Aliran Perdana Terhadap Pelajar Berkeperluan Khas dan Bahagian C: Persepsi Pelajar Aliran Perdana Terhadap Pelajar Berkeperluan Khas.

Menurut Othman Mohamed (2001), setiap kajian mempunyai cara dan proses pentadbirannya yang tersendiri. Soal selidik secara bercetak diedarkan dan dijalankan dalam waktu persekolahan. Penerangan bagi setiap item dijalankan dan responden diminta untuk tidak berbincang semasa menjawab soal selidik. selidik dengan baik dan lengkap. Maklumat yang diperolehi daripada soal selidik dianalisa dengan menggunakan program SPSS (*Statistical Package for the Social Sciences*). Keputusan digunakan untuk mengenal pasti sikap positif, sikap negatif dan persepsi pelajar aliran perdana terhadap pelajar berkeperluan khas. SPSS merupakan salah satu daripada beberapa perisian komputer yang digunakan untuk memproses dan menganalisis data penyelidikan khususnya penyelidikan sosial dan pendidikan.

4. Dapatan dan Perbincangan

Hasil daripada kajian yang dijalankan, berikut adalah maklumat demografi responden yang terlibat. Jumlah keseluruhan responden yang menjawab borang soal selidik adalah seramai 30 orang. Maklumat responden ini dibahagikan kepada tiga bahagian iaitu jantina, umur dan tingkatan. Seramai 18 orang pelajar lelaki iaitu 60% menjawab soal selidik manakala 12 orang pelajar perempuan dengan peratusan sebanyak 40%. Dalam kajian ini, pelajar sekolah menengah yang terlibat ialah pelajar Tingkatan 1, 2 dan 3 dimana masing-masing berumur 13 tahun, 14 tahun dan 16 tahun. Borang soal selidik dibahagikan secara rawak kepada 10 orang pelajar dengan peratusan 33.33% bagi setiap tingkatan yang terlibat. Maklumat demografi responden telah dijadualkan seperti yang ditunjukkan di bawah.

JADUAL 1. Demografi Responden

	Kekerapan (orang)	Peratusan (%)
Jantina		
Lelaki	18	60
Perempuan	12	40
Umur		
13 tahun	10	33.33
14 tahun	10	33.33
16 tahun	10	33.33
Tingkatan		
1	10	33.33
2	10	33.33
4	10	33.33

Bahagian A mengumpul maklumat mengenai jantina, umur dan tingkatan. Bahagian B terdiri daripada 25 item mengenai sikap positif dan sikap negatif pelajar dan Bahagian C terdiri daripada 11 item yang meliputi persepsi pelajar aliran perdana terhadap pelajar berkeperluan khas. Bahagian B dan Bahagian C menggunakan skala likert lima mata untuk mengukur aras persetujuan responden terhadap pernyataan-pernyataan yang dikemukakan dalam borang soal selidik ini. Kumpulan jawapan berbentuk skala likert 1 hingga 5 dengan item iaitu Sangat Tidak Setuju, Tidak Setuju, Tidak Pasti, Setuju, dan Sangat Setuju.

25 soalan daripada Bahagian B merupakan soalan mengenai sikap pelajar aliran perdana terhadap pelajar berkeperluan khas. Bagi soalan pertama terdapat peratusan yang tinggi pada skala Sangat Setuju tentang pernyataan 'Saya tidak kisah sekiranya pelajar berkeperluan khas duduk di sebelah saya' dengan peratusan sebanyak 46.67% iaitu 14 orang. Ini menunjukkan bahawa hampir separuh daripada responden tidak kisah untuk duduk bersebelahan pelajar berkeperluan khas. Begitu juga dengan pernyataan kedua di mana 15 orang pelajar (50%) sangat bersetuju dengan pernyataan 'Saya menyebelahi pelajar berkeperluan khas yang diejek'. Walau bagaimanapun, pernyataan ketiga menunjukkan peratusan tinggi iaitu seramai 14 orang (46.67%) Tidak Pasti untuk menjemput pelajar berkeperluan khas ke majlis hari jadi mereka. Dalam aspek berkomunikasi dengan pelajar berkeperluan khas yang tidak dikenali, kebanyakan responden Sangat Setuju dengan catatan peratusan sebanyak 43.33% (13 orang) dengan pernyataan tersebut. Skor Tidak Pasti menjadi keutamaan pada pernyataan 'Saya suka sekiranya pelajar berkeperluan khas tinggal bersebelahan dengan rumah saya' dengan peratusan sebanyak 60%.

Soalan 6,7 dan 8 sangat berkait rapat dengan perasaan pelajar aliran perdana terhadap pelajar berkeperluan khas. Soalan 6 mengenai tahap kegembiraan mempunyai kawan berkeperluan khas mencatatkan sebanyak 43.33% (13 orang) Tidak Pasti dengan perasaan mereka. Begitu juga dengan pernyataan 'Saya gembira sekiranya pelajar berkeperluan khas menjemput saya kerumahnya' dimana sebahagian pelajar Tidak Pasti dan Sangat Setuju dengan peratusan masing-masing 40% (12 orang). Seterusnya, perasaan gembira sekiranya pelajar aliran perdana dapat menjalankan aktiviti dengan pelajar berkeperluan khas mendapat keputusan yang menggalakkan dimana seramai 12 orang Sangat Setuju dengan pernyataan ini. Sebanyak 63.33% Tidak Pasti untuk mengajak pelajar berkeperluan khas untuk tidur dirumah, 40% Tidak Pasti untuk memberitahu rahsianya kepada pelajar berkeperluan khas

dan 36.67% juga Tidak Pasti sekiranya mereka gembira menghabiskan masa bersama pelajar berkeperluan khas.

Dalam aspek sosialisasi bersama dengan pelajar berkeperluan khas, soalan 12 yang menyatakan tentang tidak akan memperkenalkan pelajar berkeperluan khas kepada kawan-keawan mendapat tentangan daripada kebanyakan responden iaitu sebanyak 43.33% Tidak Setuju dengan pernyataan itu. Skor Tidak Setuju dan Tidak Pasti mencatatkan peratusan yang sama iaitu masing-masing 36.67% (11 orang) bagi pernyataan 'Saya tidak tahu berbuat dengan pelajar berkeperluan khas'. Ini dapat diperhatikan pada soalan 14 dan 15 dimana 60% responden Sangat Setuju dengan pernyataan kasihan terhadap pelajar berkeperluan khas dan 53.33% Sangat Setuju bahawa pelajar berkeperluan khas mahukan lebih perhatian daripada orang lain. Bagi pernyataan 'Saya sangat takut terhadap pelajar berkeperluan khas', mencatatkan skor yang sama bagi Tidak Setuju dan Tidak Pasti dengan peratusan sebanyak 40% (12 orang).

Pernyataan seterusnya mencatatkan skor yang sangat positif. Seramai 14 orang responden Sangat Tidak Setuju dengan pernyataan cuba menjauhkan diri dengan pelajar berkeperluan khas. Begitu juga dengan pernyataan tidak suka berkawan dengan pelajar berkeperluan khas, 53.33% responden Sangat Tidak Setuju. Pernyataan ke-19 mencatatkan peratusan yang sama bagi skor Sangat Tidak Setuju, Tidak Setuju dan Tidak Pasti dimana masing-masing 43.33% (13 orang) bahawa mereka tidak akan duduk bersebelahan dengan pelajar berkeperluan khas didalam kelas. Seramai 10 orang (33.33%) menolak andaian pernyataan 'Saya cuba untuk tidak melihat kearah individu berkeperluan khas'.

Pernyataan seterusnya iaitu berada dekat dengan pelajar menakutkan pelajar aliran perdana mencatatkan peratusan yang sama iaitu 40% bagi skor Sangat Tidak Setuju dan Tidak Setuju. Begitu juga dengan pernyataan 'Saya tidak akan pergi ke rumah pelajar berkeperluan khas untuk bermain' dimana 33.33% responden Sangat Tidak Setuju dan Tidak Setuju. Catatan peratusan yang paling tinggi iaitu sebanyak 46.67% Sangat Tidak Setuju untuk berasa malu sekiranya pelajar berkeperluan khas menjemput ke majlis hari jadinya. Pernyataan seterusnya mencatat peratusan yang sangat tinggi iaitu 63.33% merasa sedih apabila melihat pelajar berkeperluan khas. Kebanyakan responden Tidak Pasti dengan kenyataan bahawa mereka akan terlepas waktu rehat untuk menjaga pelajar berkeperluan khas dengan catatan seramai 14 orang (46.67%).

Bagi Bahagian C, ianya berkisar tentang persepsi pelajar aliran perdana terhadap pelajar berkeperluan khas. Seramai 13 orang Setuju bahawa pelajar berkeperluan khas boleh melakukan pelbagai perkara untuk diri mereka sendiri. Tetapi sebanyak 43.33% Tidak Pasti sekiranya pelajar berkeperluan khas suka bermain dan sering merasa rendah diri. Responden menyatakan bahawa mereka Sangat Tidak Setuju, Tidak Setuju dan Tidak Pasti bahawa pelajar berkeperluan khas tidak suka berkawan. Hal ini demikian kerana ketiga-tiga skor mendapat jumlah peratusan yang sama iaitu 30%.

Seramai 17 orang responden Sangat Bersetuju dengan pernyataan bahawa pelajar berkeperluan khas gembira seperti pelajar aliran perdana, dan mereka juga Sangat Bersetuju bahawa pelajar berkeperluan khas tahu untuk berkelakuan baik dengan catatan 40%. Sebahagian responden menolak persepsi tentang pelajar berkeperluan khas tidak mempunyai keseronokan tetapi sebanyak 53.33% Tidak Pasti samada pelajar berkeperluan khas minat dengan banyak perkara atau tidak. Pernyataan seterusnya menyatakan tentang adakah pelajar berkeperluan khas selalu bersedih dan hasil soal selidik mencatatkan seramai 13 orang Sangat Tidak Setuju dengan pernyataan ini. Bagi pernyataan pelajar berkeperluan khas mudah mesra dengan kawan baharu mencatatkan skor yang sama bagi Tidak Pasti dan Sangat Setuju dimana masing-masing adalah 36.67% (11 orang). Akhir sekali, seramai 14 orang responden Sangat Setuju bahawa pelajar berkeperluan khas memerlukan banyak bantuan untuk melakukan sesuatu perkara dengan catatan peratusan sebanyak 46.67%. berikut adalah jadual

analisis data yang telah diperoleh mengikut soalan-soalan yang terdapat dalam borang soal selidik.

JADUAL 2. Maklumbalas Responden

Bil.	Bahagian B: Sikap Pelajar Terhadap Pelajar Berkeperluan Khas	Analisis Kajian (%)				
		1 Sangat Tidak Setuju	2 Tidak Setuju	3 Tidak Pasti	4 Setuju	5 Sangat Setuju
1	Saya tidak kisah sekiranya pelajar berkeperluan khas duduk di sebelah saya.	0	0	26.67 (8)	26.67 (8)	46.67 (14)
2	Saya menyebelahi pelajar berkeperluan khas yang diejek.	3.33 (1)	0	20.0 (6)	26.67 (8)	50.0 (15)
3	Saya menjemput pelajar berkeperluan khas ke majlis hari jadi saya.	6.67 (2)	0	46.67 (14)	33.33 (10)	13.33 (4)
4	Saya bercakap dengan pelajar berkeperluan khas yang tidak dikenali.	6.67 (2)	10.0 (3)	30.0 (9)	10.0 (3)	43.33 (13)
5	Saya suka sekiranya pelajar berkeperluan khas tinggal bersebelahan dengan rumah saya.	0	0	60.0 (18)	23.33 (7)	16.67 (5)
6	Saya gembira mempunyai kawan berkeperluan khas.	0	3.33 (1)	43.33 (13)	20.0 (6)	33.33 (10)
7	Saya gembira sekiranya pelajar berkeperluan khas menjemput saya ke rumahnya.	0	0	40.0 (12)	20.0 (6)	40.0 (12)
8	Saya merasa gembira sekiranya dapat menjalankan aktiviti bersama dengan pelajar berkeperluan khas.	0	10.0 (3)	26.67 (8)	20.0 (6)	43.33 (13)
9	Saya akan mengajak pelajar berkeperluan khas untuk tidur di rumah saya.	23.33 (7)	6.67 (2)	63.33 (19)	3.33 (1)	3.33 (1)
10	Saya akan beritahu rahsia saya kepada pelajar berkeperluan khas.	33.33 (10)	20.0 (6)	40.0 (12)	3.33 (1)	3.33 (1)
11	Saya gembira menghabiskan masa bersama pelajar berkeperluan khas.	6.67 (2)	23.33 (7)	36.67 (11)	23.33 (7)	10.0 (3)
12	Saya tidak akan memperkenalkan pelajar berkeperluan khas kepada kawan-kawan saya.	20.0 (6)	43.33 (13)	30.0 (9)	6.67 (2)	0
13	Saya tidak tahu berbual dengan pelajar berkeperluan khas.	10.0 (3)	36.67 (11)	36.67 (11)	0	16.67 (5)

14	Saya merasa kasihan terhadap pelajar berkeperluan khas.	0	0	10.0 (3)	30.0 (9)	60.0 (18)
15	Pelajar berkeperluan khas mahukan lebih perhatian daripada orang lain.	6.67 (2)	0	20.0 (6)	20.0 (6)	53.33 (16)
16	Saya merasa takut terhadap pelajar berkeperluan khas.	20.0 (6)	40.0 (12)	40.0 (12)	3.33 (1)	3.33 (1)
17	Saya cuba menjauhkan diri daripada pelajar berkeperluan khas.	46.67 (14)	26.67 (8)	26.67 (8)	0	0
18	Saya tidak suka berkawan dengan pelajar berkeperluan khas.	53.33 (16)	26.67 (8)	16.67 (5)	3.33 (1)	0
19	Saya tidak akan duduk bersebelahan dengan pelajar berkeperluan khas didalam kelas.	43.33 (13)	43.33 (13)	43.33 (13)	13.33 (4)	0
20	Saya cuba untuk tidak melihat kearah individu berkeperluan khas.	33.33 (10)	30.0 (9)	20.0 (6)	0	16.67 (5)
21	Berada dekat dengan pelajar berkeperluan khas menakutkan saya.	40.0 (12)	40.0 (12)	10.0 (3)	3.33 (10)	6.67 (2)
22	Saya berasa malu sekiranya pelajar berkeperluan khas menjemput saya ke majlis hari jadinya.	46.67 (14)	33.33 (10)	16.67 (5)	3.33 (1)	0
23	Saya tidak akan pergi ke rumah pelajar berkeperluan khas untuk bermain.	33.33 (10)	33.33 (10)	26.67 (8)	0	6.67 (2)
24	Saya merasa sedih apabila melihat pelajar berkeperluan khas.	0	0	16.67 (5)	20.0 (6)	63.33 (19)
25	Saya akan terlepas masa rehat untuk menjaga pelajar berkeperluan khas.	26.67 (8)	26.67 (8)	46.67 (14)	0	0

Analisis Kajian (%)

Bil.	Bahagian C: Persepsi Pelajar Aliran Perdana Terhadap Pelajar Berkeperluan Khas					
		1 Sangat Tidak Setuju	2 Tidak Setuju	3 Tidak Pasti	4 Setuju	5 Sangat Setuju
1	Pelajar berkeperluan khas boleh melakukan pelbagai perkara untuk diri mereka sendiri.	26.67 (8)	0	3.33 (1)	43.33 (13)	26.67 (8)
2	Pelajar berkeperluan khas suka bermain.	0	23.33 (7)	43.33 (13)	0	30.0 (9)
3	Pelajar berkeperluan khas tidak suka berkawan.	30.0 (9)	30.0 (9)	30.0 (9)	0	10.0 (3)

4	Pelajar berkeperluan khas sering merasa rendah diri.	13.33 (4)	13.33 (4)	43.33 (13)	16.67 (5)	13.33 (4)
5	Pelajar berkeperluan khas gembira seperti saya.	0	6.67 (2)	30.0 (9)	6.67 (2)	56.6 7 (17)
6	Pelajar berkeperluan khas tahu untuk berkelakuan baik.	3.33 (1)	0	23.33 (7)	33.33 (10)	40.0 (12)
7	Pelajar berkeperluan khas tidak mempunyai keseronokan.	53.33 (16)	23.33 (17)	23.33 (17)	0	0
8	Pelajar berkeperluan khas berminat dengan banyak perkara.	6.67 (2)	0	53.33 (16)	16.67 (5)	23.3 3 (7)
9	Pelajar berkeperluan khas selalu sedih.	43.33 (13)	16.67 (5)	30.0 (9)	0	6.67 (3)
10	Pelajar berkeperluan khas mudah mesra dengan kawan baharu.	0	0	36.67 (11)	26.67 (8)	36.6 7 (11)
11	Pelajar berkeperluan khas memerlukan banyak bantuan untuk melakukan sesuatu perkara.	0	6.67 (2)	23.33 (7)	23.33 (7)	46.6 7 (14)

5. Rumusan dan Cadangan

Objektif kajian ini adalah untuk mengenalpasti sikap pelajar aliran perdana terhadap pelajar berkeperluan khas. Seterusnya, kajian ini juga dijalankan untuk mengenal pasti persepsi pelajar aliran perdana terhadap pelajar berkeperluan khas. Daripada data yang telah diperoleh, dapat diperhatikan bahawa sikap dan persepsi pelajar aliran perdana terhadap pelajar berkeperluan khas berubah dari semasa ke semasa. Sikap berperanan dalam mendorong sesuatu perlakuan atau tindakan pelajar. Menurut Terori Sikap oleh Ajzen dan Fishbein (1980), kepercayaan terhadap sesuatu objek merupakan asas kepada pembentukan sikap. Teori ini menyatakan tentang sikap adalah kesediaan yang tidak akan membawa seseorang individu bertindakbalas secara terus tetapi melalui proses pemantapan oleh sesuatu niat yang menandakan terbentuknya kesan terhadap sesuatu objek. Keseluruhan kesan menunjukkan corak tindakan seseorang individu dan hubungannya dengan objek menggambarkan sikapnya terhadap objek tersebut (Norsham, 2014). Sikap merangkumi perasaan, kepercayaan dan pemikiran yang mempengaruhi seseorang dalam memberikan nilai terhadap sesuatu aspek yang disukai atau tidak disukainya (Rohani, 2011). Perkara ini menunjukkan bahawa sikap merupakan elemen penting dalam persekitaran pendidikan di antara pelajar aliran perdana dan pelajar berkeperluan khas. Anisa (2010) menyatakan bahawa elemen ini sememangnya mampu untuk memenuhi keperluan pertumbuhan (rasa diterima, kasih sayang dan penghargaan) dan tidak merasa disisihkan kerana pendekatan ini dapat menjadi terapi yang berkesan dan menyediakan mereka asas perkembangan serta pertumbuhan yang normal seperti pelajar-pelajar tipikal yang lain.

Fullan (2007) menyatakan bahawa antara faktor yang menjadi penghalang kepada pelaksanaan perubahan dalam kurikulum ialah hal yang melibatkan psikologi iaitu ketidakpercayaan (kepercayaan yang membentuk sikap). Begitu juga di sekolah, dimana

sekiranya pelajar aliran perdana menunjukkan sikap dan mempunyai persepsi yang negatif terhadap pelajar berkeperluan khas, mereka sebagai generasi muda akan gagal dalam memajukan diri dalam pendidikan dan menyebabkan mereka sukar berubah, berdaya maju dan berdaya saing. Kebolehan untuk memimpin dan berkerjasama dengan individu berkeperluan khas juga akan berkurangan. Sistem pendidikan negara membantu mewujudkan peluang yang formal dan bukan formal, bekerja dalam satu pasukan dan mengamalkan ciri kepimpinan yang berkesan, tetapi sikap dan persepsi pelajar itu sendiri akan mempengaruhi pelaksanaan amalam bagi perkara tersebut dalam bilik darjah.

Peluang bersosialisasi memainkan peranan yang penting dalam membentuk sikap dan persepsi pelajar aliran perdana terhadap pelajar berkeperluan khas. Kajian yang dijalankan oleh Norhayati (1996) menunjukkan tentang peluang bersosialisasi antara pelajar pendidikan khas pendengaran dan pelajar pendidikan khas pembelajaran di sekolah harian biasa. Kajian ini melibatkan pelajar aliran perdana, pelajar pendidikan khas pendengaran dan pembelajaran. Hasil kajian menunjukkan pelajar pendidikan khas pembelajaran mempunyai peluang bersosialisasi lebih tinggi berbanding dengan pelajar pendidikan khas pendengaran. Hal ini demikian kerana masalah utama yang mempengaruhi kurangnya peluang murid untuk bersosialisasi dengan pelajar aliran perdana adalah disebabkan oleh masalah komunikasi. Mereka menghadapi kesukaran untuk berkomunikasi dengan baik dan pelajar aliran perdana tidak memahami keadaan atau keperluan mereka.

Sikap pelajar merupakan tunjang utama dalam memastikan segala strategi dan harapan ini menjadi kenyataan. Kemahiran sosial yang perlu ada dalam diri semua pelajar, mampu membuatkan 'pandangan' pelajar aliran perdana terhadap pelajar pendidikan khas berubah. Perkara ini secara tidak langsung membantu mewujudkan masyarakat adil tanpa diskriminasi. Sikap masyarakat terhadap individu berkeperluan khas penting dalam mewujudkan integrasi dan banyak kajian menunjukkan bahawa sikap negatif menjadi penghalang utama kepada pendidikan inklusif (Rousso, 2003). Perkara ini juga bertepatan dengan kajian Azzahrah Anuar (2013) dimana perasaan, kepercayaan dan sikap seseorang individu mempengaruhi hubungan sosial mereka terhadap individu berkeperluan khas.

Analisis ke atas kajian ini menunjukkan bahawa sikap dan persepsi pelajar aliran perdana terhadap pelajar berkeperluan khas sangat penting dan mempunyai pengaruh dalam sikap yang ditunjukkan. Hasil kajian menunjukkan sikap positif, sikap negatif dan persepsi pelajar menjadi idea utama dalam menentukan sikap pelajar aliran perdana terhadap pelajar berkeperluan khas. Pelajar aliran perdana perlu mempunyai pengetahuan, keinginan dan sokongan terhadap rakan-rakan yang berkeperluan khas supaya hubungan baik dapat diwujudkan dan menjadikan persekitaran lebih harmoni serta mewujudkan kesamarataan. Persepsi mampu mendorong reaksi atau tindak balas seseorang. Oleh itu, adalah penting untuk memodifikasikan kaedah pengajaran dan pembelajaran supaya semua pihak baik pelajar aliran perdana mahupun pelajar berkeperluan khas dapat bekerjasama seterusnya mewujudkan kerjasama dan interaksi yang tinggi dalam bilik darjah terutamanya dalam proses perancangan dan pembuatan keputusan.

Daripada kajian ini, dapatlah disimpulkan bahawa salah satu pendekatan pengajaran dan pembelajaran yang wajar dilaksanakan bagi memenuhi keperluan pelajar berkeperluan khas adalah dengan menjalankan pendidikan secara inklusif. Sikap dan persepsi yang positif pelajar aliran perdana amat diperlukan bagi membuka peluang kepada mereka untuk mengenali pelajar berkeperluan khas dengan lebih dekat. Penerimaan pelajar aliran perdana terhadap pelajar berkeperluan khas perlu diberikan perhatian khusus bagi memastikan kedua-dua pihak mendapat kepentingan dan manfaat. Besar harapan sekiranya pendidikan inklusif mampu memberi peluang bukan sahaja kepada pelajar aliran perdana, malah pelajar berkeperluan khas dan dapat mengurangkan stigma negatif dan sikap melabel terhadap pelajar berkeperluan khas. Kajian ini juga diharapkan dapat membantu terhadap

pembangunan dan perancangan program inklusif yang bakal dilaksanakan secara besar-besaran suatu hari nanti.

Rujukan

- Abiola Olayeye, Olorunfemi Ogundele, Samson Deji, Oluseye Ajayi, Omolara Olayeye, & Titilope Adeyanju. (2012). *Attitudes of Students towards Peers with Disability in an Inclusive School in Nigeria*. University of Pretoria: University Teaching Hospitals Complex, Ile Ife Nigeria.
- Alicia Wyche Okpareke & Christine L. Salisbury. (2017). *Exploring Predictors of Social Actions by General Education Students Towards Peers with Disabilities*. Journal of Education and Learning, 7(2): 126-138.
- Amira Van Loan. (2013). *Attitudes Towards Students with Disabilities at Notre Dame University, Lebanon*. Faculty of Saint Louis University.
- Anis Saleha. (2010). *Perspektif Guru dan Pelajar Terhadap Kepelbagaian Sekolah*. Tesis Sarjana. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Armstrong, M, Morris, C, Tarrant, M et al. (2017). *Rasch Analysis of the Chedoke-McMaster Attitudes Towards Children with Handicaps Scale*. Disability and Rehabilitation, 39(3): 281-290.
- Ayala Gonen & Keren Grinberg. (2016). *Academic Students' Attitudes Toward Students with Learning Disabilities*. Journal of Education and Training Studies, 4 (9): 240-246.
- Azizi Yahya & Mohd Sofie Bahari. *Teori-teori Tingkah Laku Berisiko*. Fakulti Pendidikan. Universiti Teknologi Malaysia.
- Azizi Yahya & Muhamad Juma Aliju. *Teori-teori Tingkah Laku Negatif*. Fakulti Pendidikan. Universiti Teknologi Malaysia.
- Azzahrah Auar. (2013). *Attitudes of College Students Towards People with Disabilities in Various Social Context*. Southern Illinois University Carbondale.
- Bashir Abu-Hamour. (2013). *Faculty Attitudes Towards Students with Disabilities in A Public University in Jordan*. International Education Studies, 6(12): 74-81.
- Fishbein, M, & Ajzen, I. (1975). *Beliefs, Attitudes, Intention and Behavior: An Introduction To Theory and Research*. Massachusetts: Addison-Welsey Publishing. Co.
- Gardner, R. C. & Lambert, W. E. (1972). *Attitudes and Motivation in Second Language Learning*. Rowley, Massachuset: Newbury House Publishers.
- Harris Chaiklin. (2011). *Attitudes, Behaviour, and Social Practise*. *The Journal of Sociology & Social Welfare*, 38(3): 31-54. University of Maryland.
- Hasan Avcioglu. (2016). *Classroom Teachers' Behaviors and Peers' acceptance of Students in Inclusive Classrooms*. Cyprus International University. Educational Sciences: Theory & Practice, 17(2): 463-492.
- Janet A. Levey. *Attitudes of Nursing Faculty Towards Nursing Students with Disabilities: An Integrative Review*. Marquette University. Journal of Postsecondary Education and Disability, 27(3): 321-332.
- Jessica L. Sniatecki, Holly B. Perry & Linda H. Snell. *Faculty Attitudes and Knowledge Regarding College Students with Disabilities*. State University of New York. Journal of Postsecondary Education and Disability, 28(3): 259-275.
- Kementerian Pendidikan Malaysia. (2015). *Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia 2015-2025 (Pendidikan Tinggi)*. Putrajaya: Kementerian Pendidikan Malaysia.
- Kementerian Pendidikan Malaysia. *Data Pendidikan Khas*. (2017). Bahagian Pendidikan Khas. Putrajaya: Kementerian Pendidikan Malaysia.

- Maureen J. Reed & Deborah J. Kennett. (2017). *The Importance of University Students' Perceived Ability to Balance Multiple Roles: A Comparison of Students with and Without Disabilities*. Canadian Journal of Higher Education, 47(20): 71-86.
- Osman Muamat. (2016). Persepsi Pelajar Terhadap Amalan Pengajaran Guru Opsyen dan Bukan Opsyen Sejarah Serta Hubungannya Dengan Sikap Pelajar. Tesis Sarjana. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Paul M. Ajuwon. (2008). *Inclusive Education for Students with Disabilities in Nigeria: Benefits, Challenges and Policy Implications*. Missouri State University. International Journal of Special Education, 23(2): 11-16.
- Piaget, J. (1996). *The Child's Conception Time*, New York: Basic Book, Inc.
- Raquel Suria-Martinez. (2011). *Comparative Analysis of Students' Attitudes Toward Their Classmates with Disabilities*. University of Alicante. Electric Journal of Research in Educational Psychology, 9(1): 197-216.
- Stacey Blackman. (2016). *Barbadian Students' Attitudes Towards Including Peers with Disabilities in Regular Education*. University of the West Indies. International Journal of Special Education, 31(1): 135-143.